

Educació infantil

Bones pràctiques a l'Hospitalet de Llobregat

Enric Roldán Bermejo (coord.)
Pep Vallecillos Melgarejo (coord.)

Educació infantil

Bones pràctiques a l'Hospitalet de Llobregat

Enric Roldán Bermejo
Pep Vallecillos Melgarejo
(Coordinadors)

Educació infantil

**Bones pràctiques a
l'Hospitalet de Llobregat**

Enric Roldán Bermejo
Pep Vallecillos Melgarejo
(Coordinadors)

col·lecció/7
josefina gómez olivares

ceh
centre d'estudis
de l'hospitalet

© dels respectius autors dels capítols i dels coordinadors de l'edició.

© Centre d'Estudis de L'Hospitalet
Av. Josep Tarradellas, 44. (Espai Molí). 08901 L'Hospitalet de Llobregat
celh@celh.cat
www.celh.cat

Col·lecció/7 Josefina Gómez Olivares
Primera edició: desembre de 2016
ISBN: 978-84-944597-5-7
Dipòsit legal: B 23303-2016
Correcció: Montserrat Torra
Producció: Ambar Comunicació, SL (ambar@periodistes.org)
Dibuix de portada: Ona Pijoan Balaguer, Anna Notó Orriols, Pol i Ona Roldán Martín
Disseny de la portada: Creators, amb la col·laboració de Quirze Pérez i Miquel Roldán

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra ha de comptar amb l'autorització escrita dels titulars de la propietat intel·lectual, excepte en el que la llei preveu expressament al respecte. La infracció d'aquests drets pot ser constitutiva de delictes contra la propietat intel·lectual (art. 270 i seg. del Codi penal). Tots els drets reservats.

Sumari

Presentació	13
Introducció	15
1. L'INICI DE LA HISTÒRIA, LA IMPORTÀNCIA DE L'INICI	19
Per Francesco Tonucci	
2. RECURSOS D'EDUCACIÓ INFANTIL A L'HOSPITALET	33
Per Esteve Ignasi Gay Costa i Anna Santarrosa	
3. ALGUNES BONES PRÀCTIQUES	41
3.1. ELS HÀBITS. EBM LA CASA DE LA MUNTANYA	41
3.2. UNA EXPERIÈNCIA DE TREBALL INTERGENERACIONAL.	53
EB NOVA FORTUNY	
3.3. LA FAMÍLIA A L'ESCOLA. EBM LA CASA DELS ARBRES	57
3.4. L'EDUCACIÓ INFANTIL A L'ESCOLA CANIGÓ.	65
3.5. MERCAT SOLIDARI. EBM LA CASA DEL MOLÍ	75
3.6. LA PSICOMOTRICITAT. LLAR D'INFANTS EL PASSEIG	81
3.7. L'ESPAI FAMILIAR LLAÇOS. CLUB INFANTIL JUVENIL	93
SANFELIU- SANT ILDEFONS	
3.8. EL TREBALL A LA CASA DEL PARC. EBM LA CASA DEL PARC	101
3.9. AMBIENTS D'APRENTATGE. ESCOLA PACO CANDEL	111
3.10. EL JARDÍ, UN ESPAI PENSAT PER EDUCAR.	
EBM LA CASA DE LES FLORS	119
3.11. EL PROJECTE DE LA BIBLIOTECA.	
EBM LA CASA DELS CONTES	125
4. LA IMPORTÀNCIA DEL TREBALL EN XARXA	137
4.1. XARXA DE CRIANÇA I EDUCACIÓ DE L'HOSPITALET.	137
Per Esteve Ignasi Gay Costa	
4.2. EL PROJECTE EDUCATIU MARC DE LES ESCOLES BRES-	
SOL MUNICIPALS DE L'HOSPITALET: EDUCACIÓ AMB	
MAJÚSCULES.	155
Per Ricard Montalban Carbó	

5. OPINIONS, REFLEXIONS SOBRE L'EDUCACIÓ INFANTIL	175
5.1. Anar a l'escola bressol. Montserrat Fernández i Neus Martínez, Mestres de l'Escola Bressol Patufet	175
5.2. Fa 35 anys que l'Institut Can Vilumara col·labora en la formació inicial i permanent dels educadors i educadores infantils de la ciutat. Mercè Belart Sanuy, professora INS Can Vilumara	177
5.3. Escolarització a l'etapa d'Educació Infantil. Montse Cerdà Morera. Inspectora d'Educació a l'Hospitalet.	179
5.4. Acompanyament a l'inici de l'escolaritat. Africa Burbano Torres i Rosa Román Alonso, Psicopedagogues de l'EAP de l'Hospitalet	183
5.5. La mirada d'una mestra d'educació infantil. Maria Saldaña, Mestra de l'Escola La Marina	187
5.6. Opinions, reflexions sobre aquesta etapa. Núria Muñoz Juan i Nacho Pallàs Cardona. Vocal i Tècnic de la FaPaC a l'Hospitalet de Llobregat.	189
5.7. Espai Familiar de l'Associació Educativa Itaca. Felipe Campos Rubio, Director General Associació Educativa ITACA	191
5.8. Parlant d'Escola i de Bressol. Inma Moreno García, directora de la Llar d'Infants Estel Blau	195
5.9. Diferents sí. Desiguals no. Som Escola Diversa. Silvia de Diego Fuertes en representació de l'AMPA Ernest Lluch	197
5.10. El paper dels moviments de renovació pedagògica en l'Educació Infantil. Montse Bosch Devesa. Mestra d'El Casalet	201
5.11. Des del CDIAP. Antoni Bernat Mor, psicòleg-psicoterapeuta de Baula CDIAP de l'Hospitalet.	203
5.12. Els serveis tècnics de la Regidoria d'Educació. Anna Santarrosa Abaijón, Cap de Negociat d'Educació Infantil a l'Ajuntament de l'Hospitalet.	205
5.13. AMA. Acompanyament a mares adolescents i joves.	

Maria Bruno Blanco. Cap de Departament d'Acció Social. Fundesplai.	207
5.14. A l'Escorça. German Saavedra Varón. L'Escorça. Escola d'Educació Especial	211
5.15. L'etapa 0-6 als esplais. Ricard Vicente Arnau, Director de l'Esplai Pubilla Cases-Can Vidalet	213
5.16. Reflexions sobre aquesta etapa des de l'EAIA. Carme Fernández Ayerbe. Coordinadora EAIA de l'Hospitalet.	215
5.17. Una nova vida en el nostre sistema familiar. Dolors Vilaró Capdevila, Mestra i Psicòloga. CRP de l'Hospitalet.	217
5.18. La implicació dels Serveis Socials. Maria Carvajal García, Diplomada en Treball Social. M. Pilar Massana Llorens, Cap de l'Equip Àrea Bàsica de Serveis Socials Dte 6 Bellvitge i El Gornal	219
5.19. Els contes, fàbrica d'afectes. Jaume Centelles, Mestre.	221
5.20. L'Educació Musical Primerenca a l'Escola Municipal de Música-Centre de les Arts (EMMCA). Pau Romero, Coordinador d'Educació Musical Primerenca de l'EMMCA. Núria Sempere, directora de l'EMMCA	225
5.21. Jugar per créixer. Jugar per aprendre !. Imma Marin Santiago. Directora de Marinva	227
5.22. El Teatre com a eina per al desenvolupament feliç de l'infant. Eugènia Delgado Mata, Directora Artística de Plàudite-Espai d'Arts Escèniques	229
5.23. Des de les Biblioteques. Cristina Amatriain Ruiz, Directora Biblioteca La Florida	233
5.24. El Consell Esportiu i els infants: l'hàbit de fer Esport. Edu Galí, Tècnic del Consell Esportiu de l'Hospitalet	235
5.25. I les Matemàtiques... Lluís Segarra Neira. Formador de Mestres en Matemàtiques	237
5.26. Des de l'Observatori de la Infància. Merche García Villatoro, Observatori de la Infància de l'Hospitalet	239
5.27. La conciliació laboral. Ernesto Sánchez García. Delegat de CCOO a l'Hospitalet de Llobregat	241

5.28. Espais Familiars Oberts. Paco Centeno López. Cap del Programa Municipal per a la Infància i l'Adolescència	243
5.29. "Cura sana, cura sana..." . Ada Cid Xutglà. Pediatra	245
5.30. L'Educació Infantil. Maria Jesús Larios Paterna. Adjunta al Síndic per a la defensa dels drets dels infants i adolescents	249
6. ENCARA QUEDA CAMÍ PER FER	251

Aquest llibre està dedicat a la Montserrat Company
MESTRA, fundadora d'El Casalet. Premi Rosa Sensat.

Va ser Regidora d'Educació. Durant el seu mandat es va posar
en funcionament la primera Escola Bressol Municipal
de l'Hospitalet de Llobregat, La Casa dels Arbres.

*"Per aconseguir allò que la humanitat reclama de l'educació,
cal una comunitat educadora decidida, planificada,
organitzada ella mateixa com a àmbit d'exercici de la democràcia,
amb la participació efectiva de tots els seus membres.."*

Marta Mata. Fa deu anys que ens va deixar

Agraïments

*Tota desigualtat és injusta,
però no tota diferència ho és.*
Joan Manuel del Pozo

A totes les persones que treballen amb criatures petites, a totes les mares, pares, avis que les estimen, a les criatures que han de ser les que han de canviar aquest món per fer-lo millor i, sobretot, l'agraïment a totes les persones, escoles i esplais que han col·laborat per fer possible aquest llibre:

Cristina Amatriain Ruiz
Mariló Aneas Pérez
Mercè Belart Sanuy
Antoni Bernat Mor
Montse Bosch Devesa
Maria Bruno Blanco
África Burbano Torres
Felipe Campos Rubio
Maria Carvajal Garcia
Jaume Centelles Pastor
Paco Centeno López
Montse Cerdà Morera
Ada Cid Xutglà
Anna Closas Martín
Silvia de Diego Fuertes
Olga del Amo Reche
Eugènia Delgado Mata
Beti Escudero Soterias
Montserrat Fernández
Carmen Fernández Ayerbe
Edu Galí
Lluïsa García Arenas
Merche García Villatoro
Esteve Ignasi Gay Costa
Anna Clara Giordano Kelhoffer
Bea Gómez Fernández
Anna González Iglesias
Jaume Graells Veguin

Maria Jesús Larios Paterna
Antònia López Barba
Carme López García
Imma Marín Santiago
Neus Martínez
Pilar Massana Llorens
Ricard Montalban Carbó
Inma Moreno García
Núria Muñoz Juan
Nacho Pallàs Cardona
Quirze Pérez Navas
Anna Pons Calbet
Helena Rentero Arroyo
Miquel Roldán Notó
Rosa Román Alonso
Pau Romero
Rosi Ruiz Palomero
Germán Saavedra Varón
Maria Saldaña
Ernesto Sánchez García
Anna Santarrosa Abaijón
Lluís Segarra Neira
Núria Sempere
Francesco Tonucci
Cinta Vázquez Vélez
Ricard Vicente Arnau
Dolors Villaró Capdevila
Eulàlia Vivó Pàmies
AMPA Ernest Lluch
Escola Canigó
Llar d'Infants El Passeig
EBM La Casa de la Muntanya
EBM La Casa de les Flors
EBM La Casa del Molí
EBM La Casa del Parc
EBM La Casa dels Arbres
EBM La Casa dels Contes
EB Nova Fortuny
Escola Paco Candel
Club Infantil Juvenil Sanfeliu - Sant Ildefons

PRESENTACIÓ

Moltes són les bones pràctiques que cada dia mestres, educadors, alumnes, famílies... desenvolupen a la ciutat de l'Hospitalet. Algunes d'elles traspassen els murs del centre educatiu i són conegudes, i fins i tot replicades, en d'altres contextos educatius. Però realment són una excepció aquelles que superen la timidesa, la humilitat i la prudència de l'educador, són escrites en un paper i publicades per a la seva divulgació.

Per aquesta raó cal agrair al Centre d'Estudis de l'Hospitalet la seva contribució a vèncer aquesta excepcionalitat amb la col·lecció Josefina Gómez Olivares, dedicada, precisament, a posar en valor les bones pràctiques educatives que il·lustren l'Hospitalet com aquella Ciutat Educadora que desitgem.

Amb aquesta ja són set les publicacions d'aquesta col·lecció, centrada enguany en donar a conèixer algunes de les bones experiències que es donen a l'educació infantil i que tenen la petita infància de la nostra ciutat com a protagonista en un moment cabdal per a la seva educació, tal com defineix el Pacte Local per a l'Educació de l'Hospitalet:

"La petita infància és una etapa evolutiva clau en la construcció de les habilitats socials, emocionals i en l'èxit escolar de les persones. Per aquesta raó, l'educació infantil no solament s'ha de considerar com una etapa educativa i no pas assistencial, si nó que hauria de ser considerada com l'etapa més important del sistema educatiu. A més, afavoreix la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. Cal, doncs, prestigiar i valorar-la com es mereix i reconèixer la tasca de les mestres, educadores i tots els professionals que hi intervenen."

Escoles bressol, espais familiars, biblioteques, centres d'art, esplais, centres de desenvolupament infantil i atenció precoç, d'atenció pri-

14) EDUCACIÓ INFANTIL. BONES PRÀCTIQUES A L'HOSPITALET

mària, de serveis socials...enguany han fet feina plegats per fer realitat aquest llibre. El més important, però és que tots aquests actors treballen junts per fer possible cada any xarxes de criança i d'educació que potencien la parentalitat positiva a la ciutat i fan d'aquesta etapa una prioritat educativa.

Jaume Graells

Tinent d'alcalde d'Educació de l'Hospitalet

INTRODUCCIÓ

*Hem de pensar una escola capaç d'elevant-se
fins al nivell de les nostres nenes i dels nostres nens.*

Francesco Tonucci

Teniu a les mans un nou llibre de la col·lecció *Josefina Gómez Olivares* i un nou llibre fet de manera col·lectiva, que pretén donar una visió d'allò que es fa a la nostra ciutat, a l'Hospitalet, en l'Educació INFANTIL, així, en majúscules, perquè es tracta, segons totes les persones expertes, de l'etapa de la vida més important, l'etapa clau per a la formació de la persona adulta, els anys de la vida on s'aprèn més. En aquest període l'infant es desenvoluparà més que en tota la resta de la seva vida. L'activitat cerebral en aquest període és més del doble respecte de la de la resta de la vida.

De vegades tenim massa pressa a fer d'aquesta etapa una etapa "escolar"... , com diu Francesco Tonucci en el primer capítol d'aquest llibre. Quin luxe que hem tingut de poder comptar amb la seva col·laboració! Sempre li agraiem. A Finlàndia, per molts el top ten de l'educació del segle XXI, la primària comença als 7 anys. I Tonucci ens diu: "Un any de més regalat a les coses més importants, a reforçar els fonaments per després construir amb seguretat, facilitat i interès".

Estem convençuts que l'etapa educativa que durant les últimes dècades s'ha transformat més, s'ha posat més a l'altura dels nens i de les nenes, encara que no sigui obligatòria, ha estat la que correspon a l'educació infantil, aquella que engloba des dels 0 als 6 anys. I a través de les pàgines d'aquest llibre podreu comprovar el que estem dient.

16) EDUCACIÓ INFANTIL. BONES PRÀCTIQUES A L'HOSPITALET

Aquest llibre té tres parts diferenciades. En la primera trobareu una mena de mapa de recursos d'aquesta etapa, en què es mostra el que tenim a la ciutat: escoles bressol, escoles d'educació infantil, espais familiars, biblioteques, ludoteques, esplais, CAP's, serveis de salut, serveis socials, altres serveis, entitats que treballen per a la petita infància.

En la segona us exposem unes quantes de les bones pràctiques educatives que es fan a la nostra ciutat. Segur que n'hi ha més, però creiem que aquestes són unes bones pràctiques. D'escoles bressol municipals o d'escoles d'iniciativa social, la d'algun espai familiar o d'escoles d'infantil i primària públiques o concertades. Així com la bona pràctica que ha suposat la creació de les xarxes 0-6 a diferents districtes de l'Hospitalet. I la de tot el procés que s'ha seguit a la ciutat per fer el projecte educatiu marc de les escoles bressol.

En la tercera part trobareu opinions, reflexions de diferents persones vinculades amb aquesta etapa educativa. Podem afirmar que es mostra una gran diversitat de mirades de l'educació infantil.

De mestres de bressol, d'infantil, d'educació especial. De mares i pares de les associacions de mares i pares, de persones que treballen a serveis socials, en centres de Formació Inicial de mestres d'educació infantil. Una mirada des de serveis com: l'EAP, CDIAP, EAIA. Des de la Inspecció educativa. Des dels tècnics de la Regidoria d'Educació. Des de tècnics de serveis socials amb el seu acompanyament a les famílies més vulnerables. També la d'El Casalet, el moviment d'ensenyants de la ciutat. O des del CRP aportant una reflexió d'aquesta etapa des de la pedagogia sistèmica. Des d'entitats del lleure amb experiències reeixides amb mares adolescents. O des de les biblioteques, espais on es fa una enorme tasca amb la petita infància.

La mirada des de l'Esplai, des de l'Observatori de la Infància, des d'un espai familiar. I la de persones expertes en el món dels contes, aquesta enorme fàbrica d'afectes, o en el del teatre, la música, l'esport, les matemàtiques o el joc. La sindical per parlar-nos de la conciliació laboral. I la mirada que no podia faltar, la de la medicina, amb l'aportació d'una pediatra. I també hem volgut comptar amb

l'opinió del síndic de greuges a través de la seva adjunta per a la infància.

Només des de la globalitat podem tenir una visió polièdrica el més ajustada possible a la realitat d'aquesta etapa. Tenim la certesa que s'està fent molta feina i bona feina. Però també tenim el convenciment que encara en resta molta per fer. Confiem que es pugui continuar fent. Les criatures no ens perdonarien que no fos així.

Pep Vallecillos Melgarejo
Enric Roldán Bermejo